

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag

Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel

fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292

Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550

Uitgever: W. J. A. Donders.

Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar

Afzonderlijke nummers fl. 0.10

De Oorzaken

Geen enkele troonrede klinkt zo wijd over de wereld als een Pauselijke Encyclicle.

De gehele wereldpers was er vol van. Zelfs Zondagavond werd door de wereldzenders ook nog rondgeroepen de predikatie, welke Paus Pius XII Zondagmorgen in de Sint Pieter hield bij gelegenheid van de wijding van 12 missie-bisschoppen: waaronder drie neger-bisschoppen, maar ook een Nederlander Mgr. Mekkelholt, apostolisch vicaris van Benkoelen. Het is begrijpelijk dat bij deze gelegenheid Z.H. wees op de rassenwaan en rassenhaat van sommige volkeren.

De gehele wereldpers, zo schreven we, is vol van 's Pausen woorden. Alleen Duitsland en vanzelfsprekend Rusland zwegen er over. Duitsland had door de Gestapo laten verhinderen, dat de Pauselijke Encyclicle, in de kerken werd voorgelezen.

Een scherpere veroordeling had de Naziregering tegenover zich zelf niet kunnen uitspreken. En de Duitse katholieken zullen toch wel de inhoud van 's Pausen Encyclicle achterhalen en dan nog duidelijker aanvoelen als de Paus misschien bedoeld heeft, hoezeer de Encyclicle gericht is tegen de huidige Duitse regeringsmethode, welke in strijd is met alle Goddelijke en menselijke wetten.

In Duitsland wordt natuurlijk weer dit Pauselijk rondschrijven uitgemaakt voor politiek Katholicisme en kerkelijke wereldheerschappij. Maar de Paus wil geen wereldheerschappij, doch wereldvrede. Laat Duitsland maar eens vergelijken het concordaat met de verdragen, welke de Nazis hebben afgesloten en het zal, als het tenminste, wil zien, waar kerk en waar wereld is.

De gehele inhoud van deze Encyclicle is ons nog niet bekend; maar de hoofdgedachten zijn uit de telegrammen wel bekend.

Deze hoofdgedachten kunnen we wel zelf aan de hand van de katholieke moraal wat nader beschouwen. Als eerste en voornaamste oorzaak van de huidige oorlog wordt genoemd het verdrijven van God en godsdienst uit het openbare en dienstegevolg uit het particuliere leven der volkeren.

Wat is er in het openbare leven van onze hedendaagse Staten nog overgebleven van de Godsidee en van godsdienst dan enkele nietszeggende formules, dan enkele zinloze plechtigheden? De doorsnee nieuwe staatsman laat zich aan God niet gelegen liggen en de godsdienst beleeft hij zeker niet in het openbaar, misschien in zijn particuliere leven. In sommige staten zou zulks zelfs oorzaak van zijn val

kunnen wezen, omdat deze de lekenwetgeving aanhangen en volkomen scheiding van kerk en staat toepassen, zelfs op terrein, hetwelk niet des staats is.

De meeste nieuwere staten huldigen scheiding van kerk en staat enige zelfs met uitgesproken anti-godsdienstige tendenzen. Daarenboven tasten staten met lekenwetgeving het recht der ouders op de opvoeding hunner kinderen aan en vormen daardoor een godsdienstloos of anti-godsdienstig nageslacht.

Totalitaire staten staan een nieuwerwetsheid om voor; zij maken van hun staat een afgod, waardoor het dienen van God volslagen onmogelijk wordt.

De Volkenbond zonder God begonnen, heeft nu wel ondervonden, dat het bitter is, zijn God verlaten te hebben, want heel de Volkenbondsgedachte liep op niets uit.

In de Volkenbondvergaderingen en -raden werd gedurende al de tijd van zijn bestaan met God en godsdienst niet gerekend.

In het Duitse Rijk, Rusland, de Verenigde Staten van Mexico was vervolging van de godsdienst, in Rusland beoogde men uitbanning van de Godsidee. In het republikeinse Spanje van 1931 wilde men de Russische anti-godsdienstige idealen verwezelijken. In het Duitse Rijk streefde men naar een nieuw heidendom. Frankrijk en Portugal behielden nog steeds hun lekenwetgeving, zij 't dat de toepassing soepeler werd, maar het instrument is nog volkomen onaangetast, om onmiddellijk in werking gesteld te kunnen worden. En hoe weinig laat men in tal van landen, welke de godsdienst niet vervolgen, deze zelfs eerbiedigen, zich aan de godsdienst gelegen liggen? Beginnen wij slechts met de zogenaamde katholieke landen. Hoe weinig beleving van de godsdienst is daar? Laten wij alle staatkunde voor of tegen de godsdienst achterwege en vragen wij ons zelf in alle ernst af: hoe wordt in onze dagen in zelfs goede plaatsen de godsdienst onderhouden, wat komt er van godsdienst in en buiten de kerken bij de grote massa terecht? God wordt door zeer velen niet of slecht gediend. Dat Hij de wereld kastijdt, is waarachtig geen wonder: „Zie, hoe bitter het is, uwen God en Heer verlaten te hebben”, staat niet voor niets in de H. Schrift.

Als tweede oorzaak mag genoemd de steeds drierster optredende onzedelijkheid onzer dagen.

De mensen denken er maar veel te

weinig aan, dat met het straffen van Sodoma en Gomorra; de met de kinderen der mensen vermengde kinderen Gods; de morrende joden, den zondigenden David, enz., de macht van God, om het mensdom te kastijden, niet opgehouden heeft. Wij moeten zeggen, dat ds. Kersten in zijn anti-papistische ontboezemingen in de Tweede Kamer ons weinig behaagt, om niet te zeggen, ons tegenstaat, maar éne uitzondering maken wij voor hem, n.l. daar, waar hij openlijk in de Kamer verklaarde: Mijnheer de voorzitter, ik heb al veel hier over de oorzaken van de economische crisis gehoord, maar de oorzaak vernam ik niet: de zonden van het mensdom. Welnu, daar ligt ook de oorzaak van deze nieuwe oorlog en wel vooral bij de onzedelijkheid dezer tijden.

Denken wij eens aan het beleven van het H. Sacrament des Huwelijks met geen of een paar kinderen, rechtstreeks tegen de wil van God en Zijne instelling in. Nemen wij de echtscheidingsstatistiek eens ter hand, de statistiek der gemengde huwelijken met al de gevolgen van dien. Denken wij eens aan de danswoede met hare gedwongen en gebroken huwelijken. Er is een rapport over het dansvraagstuk; er zijn Koninklijke besluiten over het dansen. Rijs vaardigde deze uit, hoe veel overheidspersonen, daartoe geroepen, storen er zich aan? De Koningin wilde de Zondag niet als nationale feestdag hebben en bepaalde de Maandag daarop, maar sommige overheidspersonen, te uitvoering geroepen, wisten dat beter.....

Neen, de God van Sodoma en Gomorra slaat deze wereld niet zonder reden! Als om éne grote zonde van David geheel een volk moest lijden, behandelt dezelfde God thans de wereld niet te hard, nu zo talloos velen de zonden van David in het onedigheid vernemen.

Oorzaak van deze oorlog is ook het verdrag van Versailles van 1919, door Mr. Aalberse eenmaal terecht een monument van dwaasheid genoemd. Volken, toen met geweld van elkaar gescheiden, moesten eenmaal elkaar terugvinden. Niet bij elkander horen de volkeren, met geweld bijeen gevoegd, moesten vroeg of laat, goed of kwaadschiks van elkaar scheiden.

In zulk maaksel ligt voor elk verstandig mens de kiem der ontbinding van den beginne. Voor de staatslieden der Geallieerde en Geassocieerde Mogendheden was dat blijkbaar niet duidelijk! En dan de oorlogsschattingen in niet uit te spreken getallen.

Had de wereld in 1917 de diplomatieke nota van Paus Benedictus XV aangenomen, het jaar 1939 had de oorlog niet gekend.

Ook de totalitaire systemen zijn een oorzaak geworden. Wij weten dat deze zijn een reactie op te ver doorgevoerde democratie, zich uitende in socialisme en communisme, om van anarchisme te zwijgen. Zeker, ook de democratie heeft fouten begaan en vergreep zich niet zelden aan God en godsdienst;

ook onder de democratie kwamen schandalen voor. Maar het totalitaire systeem maakt van het volk een machine en door op een knop te drukken, heeft één man heel een volk in handen. Die man moet zich een godheid wanen. Hij en zijne helpers, kunnen die onbepaalde en ongecontroleerde macht aanwenden ten goede en ten kwade, ten voordele en ten nadele van het volk. Niets eenvoudig houdt hen tegen dan de éne levende God, in Wien zij niet of verkeerd geloven. Die systemen voeren tot omwenteling en wederom tot reactie. Van socialisme en communisme komen nationaal-socialisme en fascisme en van nationaal-socialisme en fascisme kan men tot communisme weerkieren. De systemen gaan van God niet uit en keren, jammer genoeg veelal tot God niet terug.

Overdreven nationalisme en daaruit voortkomend imperialisme zijn oorzaak van de oorlog. Volkeren behoren rustig te steunen. Er is voor de volkeren ruimte, om te leven, genoeg, als de volkeren elkaar maar willen verstaan en het ene volk het andere behoorlijk wenst te ontzien. Hoevele plechtige pauselijke uitspraken zijn daarbij niet in de wind geslagen? De vrede van Christus in het rijk van Christus had alom kunnen heersen, als daarnaar ware geluisterd, maar als de volken het beter willen weten dan Christus' plaatsbekleder op aarde, dan staat oorlog voor de deur. De volken hebben naar de hoogste geestelijke macht op aarde niet willen luisteren en de oorlog is begonnen, terwijl niemand weet voor hoelang.

Ziedaar enige oorzaken van het uitbreken van de oorlog, oeten wij nu de handen in de schoot leggen? Neen, wij moeten door het opvolgen van Zijne Leer en Zijne geboden — door goede werken, vooral van versterving en gebed, God gunstig voor het mensdom trachten te stemmen, en Hem dringend vragen, dat de oorlog buiten onze grenzen blijft.

Spaar, Heer, Uw volk, want wij hebben gezondigd.

terwijl de grote massa het moet hebben van het L.O. en Mulo-onderwijs.

Dat plan om het verkrijgen van een studiebeurs naar Nederland gemakkelijker te maken, lijkt me helemaal niet gek. Voor mij en voor zeer velen met mij staat het vast, dat een opleiding in Nederland en een korter of langer verblijf in het moederland voor het kind verre te verkiezen is boven voortgezette opleiding hier. Denken we maar eens aan factoren van klimaat en omgeving, aan de te grote afleiding, waaraan studerende jongelui hier bloot staan en nog zoveel dingen meer, die al uittrentreure herhaald zijn. Persoonlijk blijf ik nog voorstander van opleiding en vooral opvoeding in Nederland. Laten de ouders een offertje

brengen voor het welzijn van hun kinderen, ze zullen het zich niet te beklaagen hebben. In ieder geval zou het te betreuren zijn, als het beursstelsel door de oprichting van de H.B.S. kwam te vervallen; in dat geval liever geen H.B.S. hier.

Ziezo, ik ben me wel bewust, niet veel nieuwe gezichtspunten geopend te hebben, doel van dit krabbeltje is geen ander dan meerderen op te wekken, hun licht over de zaak te laten schijnen. Het is toch ten slotte ook weer geen belang van een paar mensen, of de school er komt of niet. Het is niet voldoende, dat een dertiental mensen onder elkaar hun gedachten daarover laten gaan en „lijsten” zeggen niet veel.

Dominicaanse Missiearbeid in Midden- en Zuid Amerika

KORT HISTORISCH OVERZICHT.

Toen Christoffel Columbus in 1492 Amerika ontdekte, hadden de Spanjaarden daarmee een aanzienlijk misieveld gevonden. Een Dominicaan, Diego van Deza, had het plan van den groten reiziger ingang doen vinden bij het Hof van Ferdinand en Isabella, de Reyes Católicos van Castilië.

In 1510 (volgens De Jong, Kerk. Gesch. II 431 in 1511) treffen we de Dominicanen op S. Domingo, waar sinds 1511 reeds een hiërarchische organisatie gevestigd is. In de eerste jaren na de ontdekking hadden er de Franciscanen gewerkt. Haiti had in 1511 al twee bisschoppen. De Dominicanen drongen spoedig door tot Porto Rico en Cuba, waarvan een der eerste bisschoppen een Belgisch Dominicaan was: Jan Dewitte, voordien leeraar van Keizer Karel's zonen.

Vanuit Cuba kwamen de Dominicanen later op het vaste land, n.l. Venezuela, Panama en Mexico. Vanaf hun komst kwamen de Dominicanen op voor de rechten van de inboorlingen, wat hen echter in conflict bracht met de kolonisten.

Op de kust van Venezuela werd het werk van de Dominicanen herhaaldelijk door het optreden van de kolonisten ten gronde gericht. Beter ging het aan de Noord-Westkust van het continent, waar in 1519 het bisdom Panama ontstond en in 1534 Cartagena. Overal richtten de Dominicanen kloosters en scholen op. In Columbia werkten later naast de Dominicanen ook andere Orden (Mercedariërs, Carmelieten, Augustijnen en nog later Jesuiten).

In Perù (veroverd door Pizarro 1572) werd met heldenmoed gewerkt door Dominicanen, Franciscanen, Mercedariërs en Augustijnen aan de bekering van de Inca's.

Sedert 1526 werkten de Dominicanen — wederom voorafgegaan door de Franciscanen — in Mexico, waar zij zeer systematisch missioneerden. Later kwamen hier ook de Augustijnen. (De Jong, Kerk. Gesch. II 431, 432).

Te Rome besloot een Kapittel van de Dominikanerorde reeds in 1530 een aparte „Provincie” te stichten in West-Indië, genaamd Santa Cruz, met als middelpunt San Domingo. Clemens VII kon in 1532 de afzonderlijke Provincie St. Jacob van Mexico oprichten en in 1540 stichtte Aug. Recuperati (desijds generale overste van de Dom. Orde) met toelating van Paus Paulus III de peruviaanse Provincie. Santa Cruz had een universiteit te Cuba en Perù te Lima.

Deze laatste Provincie heeft een zeer hoge bloei gekend. Getuigen daarvan zijn de H. Rosa van Lima (1617), de Z. Martinus de Porres (1639), de Z. Johannes Massias (1656), Vincent de Valverde, bisschop van Cuzco, en zijn metgezellen die gemarteld werden op het eiland Puna (1543), aartsbisschop van Lima, Dominicus a S. Thoma, die de bewoners van de Cordilleras evangeliseerde en een kleine Quichua-spraak konst schreef (1560). Garcia van Toledo die biechtvader was geweest van de H. Theresia van Avila (1625).

Een zeer groot Dominikanermissionaris uit die tijd was wel Ludovicus Bertrandus, afkomstig van Valencia (Spanje), die in zeven jaar tijd (van 1562 — 1569) naar men beweert 150.000 indianen in Midden- en Zuid-Amerika bekeerde. Ontmoedigd door de gierigheid en de wreedheid van de Spaanse avonturiers, verliet hij de Missie en stierf in Spanje.

Een echte eerste-rangsmisionaris van die tijd was de Dominicaan Bartholomeus de las Casas. Hij werd ge-

boren te Sevilla (1474) uit een familie, die zich sinds de dertiende eeuw van Frankrijk in Spanje gevestigd had. Hij werd seculier priester, vervolgens Dominicaan (1523) en bisschop van Chiapa in Mexico (1544). Hij was een man van grote kennis en activiteit, missionaris en schrijver van drie foliodelen over theologie en geschiedenis. Vooral is hij beroemd geworden om zijn buitengewone toewijding aan de geestelijke en tijdelijke belangen van de Indianen.

Zeven maal heeft hij de oceaan overgestoken om te Madrid te pleiten voor de zaak van zijn beschermelingen. In 1547 verkreeg hij pas, dat ze als vrije mensen zouden gerespecteerd worden. Hij waakte persoonlijk over de uitvoering van dit koninklijk besluit en verbood aan zijn priesters de kolonisten, die het souden overtroden, te mishandelen.

Reeds vroeger waren er door Dominicanen pogingen aangewend om de Indianen menswaardig te doen behandelen. Pedro de Córdoba en pater Antonio waren naar het Hof te Madrid afgevaardigd om de zaak der Caraïben te bepleiten. Het kostte de Dominicanen veel moeite om aan het Hof gehoor te vinden en het zo ver te brengen, dat er een „junta”, commissie, van ministers en theologen werd benoemd om hun klachten te onderzoeken.

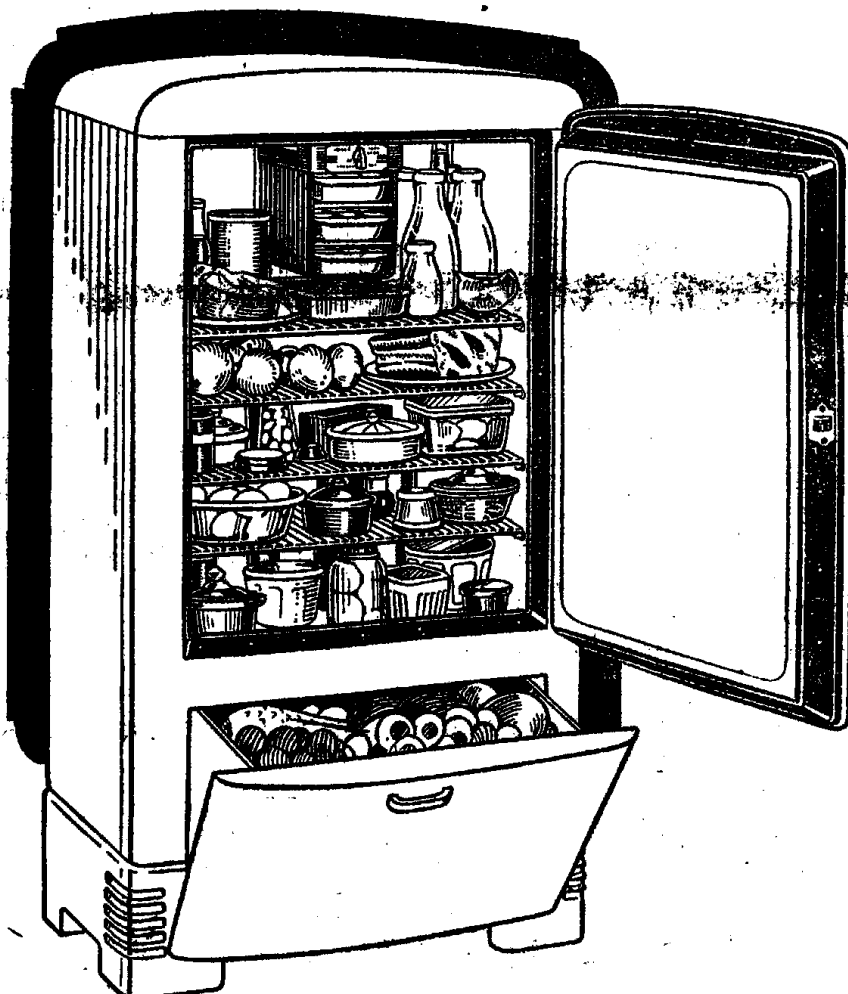
Na een groot aantal zittingen en onderhandelingen, werd de 27 Dec. 1512 erkend, dat de „Indianos” vrije lieden waren, doch de encomiendas, een soort van gedwongen voogdschap van de blanke kolonisten over de Indianen, bleef gehandhaafd. (Vrijman, Slavenhalers en Slavenhandel, blz. 21).

Met dit al bleven te praktisch toch slaaf. In 1516 verbood kardinaal Ximenes de Cisneros de invoer van negers in Amerika. Hij vond dat er al meer dan genoeg waren en nog meer slechts het gevaar voor opstanden vergroten. Ook vaardigde hij gunstige bepalingen uit voor de Indianen. Maar dit alles hielp bijna niets, daar men van den jongen Karel V weer uitgebreide toestemming wist te verkrijgen. Sommige theologen trachtten zelfs de slavernij te verdedigen als een rechtmatige straf voor afgodendienst; en andere tegen-natuurlijke zonden, maar Paus Paulus III verbood in een bulle van 2 Juni 1537 absoluut de slavernij, niet enkel van negers, maar ook van ieder ander mens, van welk ras of godsdienst ook. Meerdere Pausen bevestigden deze bepaling en verboden strenge straffen aan de overtreding ervan, maar de uitwerking bleef gering. De Kerk heeft gedurende de drie eeuwen dat de slavernij bloeide, niet veel meer kunnen bereiken, dan hun lot enigszins verzachten en te werken aan de zaligheid van hun zielen.

Wat er waar zou zijn van las Casas invloed op de slavenhandel, vinden we duidelijk uiteengezet in het reeds aangehaalde boekje van Vrijman (blz. 24):

„Uit het bovenstaande blijkt duidelijk (het hoofdstuk gaat over de ontwikkeling van de negerhandel), hoe volkomen ongegrond de bewering is, als zou Bartolomeo de las Casas, later bisschop van Chiapa, de negerhandel hebben ingevoerd. Die was er reeds lang, zowel in Spanje als in de Nieuwe Wereld, voordat de las Casas iets te zeggen kreeg. Hij heeft de ten ondergang gedoemde Caraïben willen bijstaan door te wijzen op de dijnsten, die de veel sterkere negers konden verrichten. In later jaren heeft hij dan ook verklaard, dat hij oorspronkelijk niets afwist van de onwettige wijze, waarop de negers in slavernij raakten, daar in dat geval hij er nooit toe overgegaan zou zijn, de wereld in die vorm zijn raad te geven, want hetgeen voor

Voor slechts fls. 320⁰⁰

KELVINATOR

Model 1939

6 cubieke voet inhoud. 5 Jaar garantie.

VRAAGT INLICHTINGEN BIJ:

PALAIS ROYAL — Heerenstraat No. 23.

Middelbaar Onderwijs op Curaçao

INGEZONDEN.

Het is wel heel stil geworden omtrent dit onderwerp. Eigenlijk had ik verwacht, dat er heel wat vlamme artikelen zouden gekomen zijn van voorstanders en..... tegenstanders, want die zijn er ook. Maar, behalve een paar inzendingen in de Amigoe niets.

Voorzover ik het begrepen heb, waren dit inzenders. Verder moet er nog iets gestaan hebben in „Curaçao”, maar ik lees dat blad niet, dus daar kan ik niets van zeggen. Mogelijk wordt er in stilte voortgewerkt; mogelijk zelfs van verschillende zijden, maar daar blijkt niets van naar buiten. Gesproken wordt er nog wel, maar ook van officiële vergaderingen hoort men niets. Toch lijkt de al of niet oprichting van een inrichting voor middelbaar onderwijs op Curaçao van zeer groot belang. Er is iets voor te zeggen, maar ook de tegenstanders hebben voor een groot deel gelijk. In ieder geval lijkt mij het tijdstip niet erg gelukkig gekozen. Als men even hoort, wat er nodig is voor defensie, dan kan men er in komen, dat er wel niets over zal blijven voor zo'n dure instelling als een H.B.S. noodzakelijk moet zijn. Het schijnt wel uitgesloten, dat het een inrichting zou moeten worden bovenop de Mulo. Ik heb me laten wijs maken, dat voor zo iets nooit het Jus verkregen zou worden Het zal dus een volledige H.B.S.

moeten worden of niets.

Iemand heeft me voor gerekend, dat de vaste lasten van zo'n school, dus salarissen, verduer, overtochtskosten, enz., ongeveer een ton zouden belopen.

Dan zal er een gebouw moeten zijn: want de man, die meende, dat een van de bestaande gebouwen zou kunnen dienen, zal zich wel erg eenzaam voelen in zijn opinie. In ieder geval is het zeker, dat het een dure geschiedenis zou worden, want richt men de school op, doet het dan goed. Ik kom nu niet terug op de „richting” en de co-educatie, daar is het laatste woord nog niet over gezegd, en ik veronderstel, dat die moeilijkheid zo maar niet met een handomdraai weg te redden is, maar ik wijs er even op, wat een van de inzenders in Amigoe aan het slot van zijn stukje schreef:

Er is nog zoveel te doen op het gebied van het L.O. en het Mulo. Ik behoor niet tot de ingewijden, maar ook voor een buitenaander is het duidelijk, dat er nog heel wat geld nodig zal zijn, voordat dit in orde is. Daar het hier een volksbelang geldt, moet men wel een doorgewinterde Hollander zijn, die niets voor het Curaçaose volk voelt, om met 'n hautain gebaar te verklaren, dat een inrichting voor middelbaar onderwijs harder nodig zou zijn, dan goed lager en mulo-onderwijs. Het laatste kan nog altijd vervangen worden door uitzending naar Nederland,

Indianen gold, was eveneens van toepassing op de negers. In zijn eerste Memorie geeft hij slechts aan, dat het aanbeveling zou verdienen, de reeds in Amerika aanwezige negers te men- gen onder de Indianen, ten einde laatst genoemde beter te doen werken."

Was Las Casas de praktische verdediger van de indiaanse rechten, Victoria was de theoreticus van de bewe- ging; hij was de grote leraar van de rechtvaardigheid in de kolonisering en zijn boek „De Indis" zou thans nog met veel vrucht door onze moderne koloniatoren kunnen gelezen worden. De meest heldhaftige tegenstand was echter niet in staat de koloniale vernielingswoede te doen staken en zelfs Las Casas was verplicht voor de op- stekende storm naar Madrid terug te keren, wat niet belet, dat in de volgen- de jaren Zuid Amerika bloeiende chris- tengemeenten en dominikaanse provin- ciez bezitten.

Het verval van de Kerk en het Pro- testantisme zouden ook het missiewerk belemmeren, ofschoon het nooit geheel onderbroken werd, daar het vooral uit- ging van Spanje en Portugal, waar het verval niet zo groot was en het Protes- tantisme het werkelijk leven niet ver- stoortte. Sedert 1600 komen de Jesuiten in West Indië missioneren, maar nu bestaat het werk niet meer hoofdzak- elijk in de bekering van Indianen, maar veel meer van de ingevoerde Ne- gers. Na 1625 komen veel Franse mis- sionarissen naar de Antillen, die om- trent die tijd sterk onder franse invloed komen. Onder hen werd het meest be- roemd pere B. Labat O.P. (1693 — 1705), die een onvermoedbaar apostel en een goed schrijver was. In de En- gelse, Deense en Hollandse bezittingen in West Indië kon door katholieke missionarissen weinig meer worden gedaan. Alle werk werd nu eenvoudig onmogelijk gemaakt door verbodsbe- palingen. In de loop van de 18de eeuw was in Europa de geloofs- en missie- ijver verslapte, de macht van Spanje en Portugal, ook in de koloniën steeds meer gedaald, het godsdienstig leven in de Missiën raakte in verval. Zo scheen in het begin van de negentiende eeuw het werk van drie eeuwen ten ondergang gedoemd. In Zuid- Amerika verlamden voortdurende re- voluties elke bekeringsactie.

De Dominikanerorde zelf maakte een zware crisis door. In 1790 werden in Frankrijk alle kloosterorden afge- schaft. De Dominicanen trokken in ballingschap of werden gevangen ge- nomen; velen stierven onder de ver- volging.

In Oostenrijk en in alle staten van het keizerrijk ging het niet beter onder de regering der verlichte despoten: sedert 1765 verlamde het Josephisme alle kloosterleven. Pedro IV van Por- tugal schafte in 1834 alle klooster- orden af en de Cortes in Spanje volg- den dat voorbeeld in 1838. Ook in Midden- en Zuid Amerika was het getal Dominicanen sterk afgenomen. Maar hulp zou komen opdagen.

In 1840 verscheen pater Henri La- cordaire in Frankrijk en zette met kracht een totale vernieuwing der Dominika- nerorde in. Overal werden nieuwe no- viciaten opgericht, de actie sloeg naar het buitenland over. In 1910 telde men weer 4.500 Dominicanen, welk getal in 1930 reeds boven de 6.000 is ge- steegen, waaronder 3 kardinalen, 25 aartsbisschoppen en bisschoppen. Ver- der 5.000 Dominikaanse slotusters van de tweede Orde en ruim 25.000 Dominicanessen van de Derde Orde. Langzaam maar zeker herbergde de Dominikaanse activiteit in Zuid- en Midden Amerika. Pater Pierson ver- trok in 1860 naar Argentinië en Chili. Pater Jandel zond in 1868 drie paters naar Quito in Ecuador, waar de pre- sident Garcia Moreno, hen reeds vroe- ger had uitgenodigd. In 1870 begonnen de Nederlandse Dominicanen met de Missie van Curaçao en in 1904 met die van Porto Rico. In 1898 keerden de Spaanse Dominicanen op Cuba te- rug, dat zij in 1834 ten gevolge van een revolutie hadden moeten verlaten. Ierland zond Dominicanen naar Gre- nada en Trinidad. De Zuid-Ameri- kaanse provincies herleefden.

Ecuador, Chili en Argentinië ver- scheenen weer op het Generaal Kapittel in 1885 te Rome, waarheen zij hon- derd jaar lang geen afgevaardigden meer hadden kunnen zenden. In 1901 verscheen Peru op het Kapittel te Gent; in 1901 Columbië op het Kapittel te Rome.

M. D. Latour O.P.

GRUIZE HAREN.

Om ze te verven, bereid in Uw eigen huis deze gemakkelijke en goed- kope verf:

1/2 liter water, een lepel glycerine en een doosje Compuesto de Barbo. Als U verlangt kunt U drie lepels Bay Rum of Eau de Cologne bijvoegen.

Gebruik deze verf volgens de instruc- ties in het doosje Compuesto de Barbo.

Al deze bestanddelen zijn zeer goed- koop in welke apotheek dan ook.

Voor grijze haren, Barbo.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

EEN NIEUW WAPEN?

„Otto 20".

In zijn op 16 September j.l. in de Artushof te Danzig gehouden rede, heeft Adolf Hitler gezegd:

„Men doet goed ook hier een ver- gissing te begaan! Er zou zeer spoed- ige een ogenblik kunnen komen, dat wij een wapen zullen hanteren, waar- mede wij niet kunnen worden aange- vallen. Het is maar te hopen, dat men dan niet plotseling begint aan de onmogelijkheid" tegen vrouwen en kinderen oorlog te voeren".

Men heeft zich afgevraagd wat de Leider met deze bedreiging bedoeld kon hebben.

Uit de woorden zelf blijft, 10. dat hij het oog had op een nieuw, nog niet gebruikt wapen, 20. dat dit wapen ook vrouwen en kinderen zou treffen, en 30. dat men het onmenselijk zou noemen.

Het laatste bericht hierover was, dat Hitler doelde op een nieuw soort gas- bommen, met nog onbekende inhoud, waardoor het den vijand onmogelijk zal zijn, hetzelfde wapen tegen het Duitse volk te richten.

In dit verband frappeerde ons, wat André Suarez, in zijn pas verschenen, uiterst felle, boek „Vues sur l'Europe" (Paris, Grasset, 1939) schreef op blz. 182.

Daar herinnert hij aan een boek, dat von Ribbentrop voor hij minister werd, schreef. Het droeg tot titel „Gatastrophe 1940".

In dit boek kondigde von Ribben- trop de Duitse overwinning aan, be- haald door een nieuw, wonderlijk, che- misch product, dat hij noemt „Otto 20".

Daarover schrijft hij: „Na Polen verwijderd, Tsjecho Slowakije vernie- tigd te hebben, keert Duitsland zich tegen het Westen, tegen den onver- zoenlijken erfvijand „Frankrijk". Plot- seling zullen vliegtuigen over Frank- rijk een chemische regen doen neer- dalen, die de bevolking voor dood neerwerpt. Duitsland zal, dan aan Frankrijk doen weten, dat het de be- schikking heeft over een tegengif, dat echter slechts een goede uitwerking heeft gedurende 48 uren. Frankrijk zal daen capituleren en zich onderwerpen aan alle door Duitsland gestelde voor- waarden".

Aldus André Suarez, blz. 182.

Het boek van von Ribbentrop over de catastrophie van 1940 is niet in ons bezit, aldus de Maasbode. Wij kunnen dus niet controleren, of hetgeen de Franse schrijver eruit citeert en mede- deelt de inhoud juist weergeeft.

Evenmin kunnen wij nagaan of het chemisch product „Otto 20" alleen een uitvinding is van een schrijver met fan- tasie of van een werkelijke deskundige.

Nog minder weten wij, of Rijkskan- selier Hitler in zijn Danziger rede het oog had op dit „Otto 20" of op een andere satanische uitvinding.

Slechts één ding weten wij met grote zekerheid, dat het bezigen van dit of een soortgeijk middel zou uitloopen op de ondergang van..... Duitsland.

En daarom geloven wij niet, ook al bestaat het, aan het gebruik ervan, zelfs al denken wij aan het oude spreekwoord, dat een kat, in het nauw gebracht, rare sprongen maakt.

EEN GELEERDE REDT MILJOENEN LEVENS.

Euwenlang had de mens tevergeefs gestreden tegen malaria. Het menselij- ke vernuft had duizenderlei bestrij- dingsmethoden uitgedacht om de ge- vreesde ziekte van dees aard te ban- nen, maar nog op het einde der vorige eeuw was het een raadsel op welke wijze de malariebesmetting plaats greep. Tot op de dag, dat Ronald Ross, een militaire arts van het Brits-Indische leger, na een volhardend onderzoek op 20 Augustus, 1897, de malariaparasie- ten ontdekte in de maag van een mus- kiet.

In een brief schreef de gelukkige geleerde, dat hij volkomen uitgeput was van het ingespannen werk en bij- na blind van het microscooperen en in zijn vreugde over de gedane ontdek- king voegt hij hieraan toe: „Zulke ogenblikken beleven in één generatie hoogstens een of twee mensen. De vreugde over zulke een ontdekking is veel groter dan de triomfen van den redenaar, den staatsman of den ver- overaar. Het bereikte doel bestaat im- mers niet in een verworven voordeel, maar in een weldaad voor de mens- heid en bovendien niet alleen voor het huidige ogenblik, maar voor de ganse toekomst.

De malariebestrijders hoefden voort- aan niet meer in den blinde te wer- ken en de ontdekking van de 20ste Augustus, 1897, is inderdaad gebleken een der grootste weldaden voor de mensheid te zijn. Geleid door de ont- dekking van Sir Ronald Ross en ge- wapend met het natuurmiddel kinine

werd de strijd tegen den nu ontmasker- den vijand moedig voortgezet.

Aangezien malaria niet tot een be- paald gebied beperkt is, en een wereld- probleem is, heeft de Volkenbond een Commissie ingesteld om dit vraagstuk te bestuderen. Op grond van ervaring en onderzoek heeft deze Malaria Com- missie in de laatste jaren de korte ki- ninekuur aanbevolen. Zij beveelt na- melijk aan tijdens het malaria-seizoen ter voorkoming van malaria dagelijks 400 milligram kinine in te nemen en ter behandeling van malaria een dosis van 1 gram tot 1,3 gram kinine per dag gedurende 5 tot 7 dagen. Op bladzijde 125 van haar verslag (En- gelse editie), verschenen in 1938, merkt deze Malaria Commissie terecht op, dat onder de antimalariamiddelen, kinine nog steeds de eerste plaats in- neemt op grond van haar betrouwbare werking en bijna volkomen afwezigheid van giftigheid, benevens de zeer ver- breide kennis van haar gebruik en do- sering.

De nagedachtenis van den Engelschen geleerde verdient, zowel in de huidige als in de komende generaties, in hoge er gehouden te worden, want door zijn merkwaardige ontdekking op die Augustus-dag van het jaar 1897 heeft hij miljoenen menselijke levens gered. M. Ned. No. 238.

Bonairiaanse Krabbels

DROOGTE.

Het regent op Bonaire. Eindelijk! Het heeft nu negen maanden niet ge- regend. Regenbakken zijn leeg. Slechts weinig putten hebben weerstand aan deze droogte kunnen bieden — de overigen zijn nagenoeg uitgedroogd of verzoort. Op de paar goede putten is een rush ontstaan.

Gedurende de gehele dag is het een va et vient van Bonairianen, met of zonder ezel, doch allen voorzien van emmers, blikken of tonnetjes om het kostbare vocht te halen. Uren moeten deze mensen soms in de weer zijn om één heen- en terugreis naar de put te maken. Bonaire heeft veel te weinig putten. En toch wordt er, menen wij, per jaar f 5000.— beschikbaar gesteld om putten te graven, deze te onderhou- den en om dammen te maken. Wat wordt er met dat geld gedaan? Dit jaar is, voor het eerst sinds jaren één „tanki" gemaakt en kort voor Zijne Exc. de Gouverneur op Bonaire kwam werd een put, die wel heel erg ver- waarloosd was, schoon gemaakt. Maar dat kan toch geen f 5000.— gekost hebben. Het is dringend nodig dat aan het watervraagstuk meer aandacht wordt besteed. Sinds 1934 is er aan de putten niet bijgedacht.

In dat jaar werden twee putten, t.w. „Wanapa" en „Pos di Amor" voor- zien van een molen en een betonnen tank, met kranen en drinkbakken en sinds die tijd kunnen mens en dier bij die putten water krijgen, zonder dat het nodig is onzindelijk emmertjes en blikjes aan een vies touwtje in het wa- ter te laten zakken. Het plan was om ook „Dos Pos" bij Rincon van zo'n installatie te voorzien en indien wij ons niet vergissen, is in 1934 hiervoor een molen gekocht, die nu ergens bij het Gouvernement ligt te vergaan. Vijf ja- ren zijn verstreken en aan geen put is verder zulk een mooie verbetering aan- gebracht. Wellicht heeft een deskun- dige geadviseerd, dat „bij ons in Abes- synië" dergelijke putten evenmin mo- dern worden gemaakt.

„Dos Pos" is de beste put van Bo- naire en wel één van de meest ge- bruikte. Waarom wordt er aan die put niets verbeterd? Met zeer weinig kos- ten kan daar een molen naast de put worden gezet en een tank voorzien van kranen en drinkbakken en dan kan de put dicht. Verontreiniging is dan uit- gesloten. Het zou een weldaad zijn voor de bewoners van Rincon en de omstreken.

Nog een andere put schreeuwt om verbetering n.l. de „Pos di Rincon". Deze put ligt tegen een heuvel on- geveer 50 m. boven het dorpje Rincon. Jaren geleden heeft Pater Euwens een pijpleiding gelegd naar de voet van de heuvel. Alles is thans verroest en onbruikbaar en de put is vuil. Maar wat een zegen voor de bevolking van Rincon zou het zijn om daarboven bij die put een overlooptank te maken en van die tank een pijpleiding naar de politiewacht te leggen, waar de bevol- king onder toezicht het water uit een kraan zou kunnen aftappen.

Behalve deze verbeteringen is het dringend nodig dat meer putten wor- den gemaakt. Het moet niet nodig zijn dat het volk vele uren verliest met waterhalen. Zeker, het zal gebeuren, dat men op zoutwater stuit, doch dat risico moet dan maar genomen worden. Een toestand als er thans nog op Bo- naire is, behoort niet in deze tijd thuis. Laat het Gouvernement met een gerust geweten een paar duizend gul- den uitgeven voor het maken van put- ten. Het geld is dan beter besteed dan aan het telkens opnieuw schilderen van een paar Gouvernementshuizen in allerlei kleuren van de regenboog.

ZIEKENVERVOER.

Het doet een mens goed telkens in de krant te lezen hoe modern Bonaire en zijn bewoners zijn. Dan weer is het dat het Gouvernement een arme pa- tiënt naar Curaçao laat vervoeren om daar door een kundige operatie gered te worden en dan is het dat er iemand naar Bonaire wordt vervoerd om al-

Verwijderd Vergif en zuren uit Uw nieren.

Verbeterd Uw gezondheid en levenslust en houdt op met 's nachts wakker worden.

Als de nieren niet goed werken, wor- den ze zwak T de blaas wordt geïrriteerd en de afvoer is brandend en pijnlijk — U slaapt slecht en U moet telkens naar 't privé.

De veiligste en goedkoopste manier om hieraan een einde te maken, het bloedte zuiveren, gezonde actie te brengen in blaas en nieren is een doosje Haarlem- mer Olie Capsules GOLD MEDAL van f 0.75, verkrijgbaar in elke apotheek, en het direct aanwijzing te gebruiken. U zult niet teleurgesteld worden. Let wel, dat U Haarlemmer Olie capsules GOLD MEDAL krijgt, die de echte is, direct vanuit Haarlem, Holland en bereid in America. Het versterkt de nieren en is een goed diureticum en antiseptisch.

De symptomen van nier- en blaaskwa- len zijn: rugpijn, kramp aan de voeten, oopgijn, vochtige handen, zenuwachtig- heid en verlies van energie.

daar op zijn geliefde grond de laatste adem uit te blazen. En al dat vervoer geschiedt dan per vliegmaatschappij, het neusje van het moderne vervoer.

Zo ook een paar weken geleden. Toen kwam een zieke per vliegmaatschappij op Bonaire aan. Heerlijk was de tocht geweest, als op vleugelen gedragen. Niet het minste schokje was gevoeld, dank zij de kundige K.L.M. piloot. Maar dan!!! dan komt men op Bonaire aan en dan wordt de klok teruggezet. Daar op ons kleine Abessynië, daar stond en daar staat de tijd stil. Daar geen modern vervoer. Dat is niet nodig voor die nikkers, zei de „deskundige". Bij ons in China en bij ons op de Noordpool.....

Enfin, om kort te gaan, er was geen ambulance, er was zelfs geen draag- baar. Wel waren er trucks en busjes. Hoe de man nog levend in het hospita- taal aangekomen is over de schone hobbelige wegen van Bonaire, is on- begrijpelijk, maar dat het een schande was voor het Gouvernement, is zeker. Een ambulance kost f 4000.—. Hoe- veel kosten die kanonnen die op Cu- raçao zijn aangekomen?

DE WEG.

Wij voorspelden vijf maanden gele- den, dat het Gouvernement wel raad zou weten met onze betonweg. Stel je voor, een betonweg op Bonaire. Waar- voor is dat nu nodig. Het is nu eind October en de regentijd heeft ingezet. Dus geen weg in 1939. Ook geen weg in 1940, want op die begroting staat re niet. Weg is de weg. En de cement? O, die worden dankbaar door de fis- cus terugontvangen en desnoods in het pensioenfonds gestopt. En wij gaan maar door stof te slikken en t.b.c. pa- tiënten te kweken. Onze dank is groot!

BRAND!

Er is brand geweest in Willemstad en de brandweer was niet in staat iets te presteren. Nu zullen er, volgens de zegsman van de „Beurs", misschien zes of meer kleine spuiten worden bij- gekocht. Dat lijkt erg veel op het sprookje van het verdronken kalf en de put.

Op Bonaire hebben we ook een brandweer uit de tijd van Jan van der Heyden. Wij gaven reeds eens een verslag van een brandweeroefening op ons eiland onder leiding van den bri- gadier. Dat was toen goed werk, want daarmede heeft hij nog eens duidelijk laten zien, dat die brandweer van ons alles kan doen, behalve blussen. Be- halve deze brandwagen hebben we nog een grote voorraad lege petroleumblik- ken, die klaarstaan om met water ge- vuld te worden, wanneer er brand uitbreekt. In zo'n geval zal het succes ongetwijfeld daverend zijn.

Nu, Heren van Curaçao. Wacht nu eens niet af tot er ook hier een zestal gebouwen in de as wordt gelegd. Maar koop voor ons niet zes spuiten, doch één klein spuitje. Maar een spuitje dat spuiten kan, niet een afgedankt spuitje van Curaçao. Doet U het? Dank u!

KANONNEN.

De grote afweerkanonnen op ons Bonairiaanse fort worden geducht ge- poetst. De vijand is in aantocht. Wat worden die dingen vertroeteld. Als ze nu maar kunnen schieten. Ons werd verteld, dat bij de laatste oefening een van die instrumenten achteruit schoot in plaats van vooruit. Het zijn nog voorladers moet u weten.

Met dat al wordt Bonaire weer le- lijk vergeten. Geen burgerwacht, geen kanonnen, geen verduistering van het heeal. Het is treurig. Wij blijven aan de vijand overgeleverd.

Het beste bewijs hoe weinig het kleine rustige Bonaire met zijn kalme inwoners in tel is op Curaçao, is de kennisgeving van de oprichting van de Curaçose Postzegelvereniging. Le- den kunnen worden bewoners van Cu- raçao, Aruba en de Bovenwindse eilan- den. Bonaire wordt niet genoemd. Bonaire, waar ligt dat ook al weer?

QUOS EGO.

Vaak is de misdaad de voorlopige punt achter een leven van lichtzinnig- heid, losbandigheid, een roekeloos spelen met de hoge waarden van het leven.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Uitslag Bestuursverkiezing.

Hiermede wordt bekend gemaakt, dat de uitslag van de verkiezing voor een lid in het bestuur van de Societeit „Asiento" het volgende resultaat heeft gehad:

Hr. G. M. v. Doornen 49 stemmen
Hr. P. Grunstra 27 stemmen
Blanco 1 stem

De heer van Doornen is door deze uitslag door de Directie van de N.V. C.P.I.M./C.S.M. als bestuurslid be- noemd verklaard.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Tennis.

Woensdag, 1 November '39, 4.30 n.m.

Baan I. Rosenthal — Janknegt

Donderdag, 2 November 4.30 n.m.

Baan I. Mevr. Eerligh — Mevr. v. Berkum

Zaterdag, 4 November, 4.30 n.m.

Baan III v. Wezel — Faay

CURACAO.

GODSDIENSTOEFENING VOOR R.K. MILITAIREN.

A.s. Zaterdag 4 November om 7 uur precies in de Kapel van het Sint Mar- tinus Gesticht op het Brionplein: maandelijkse H. Mis en Algemene H. Communie voor alle R.K. Militairen en Oud-Militairen.

Allen die niet door actieve dienst verhindert zijn, worden dringend ver- zocht daarbij tegenwoordig te zijn.

DE GOUVERNEMENTS- MIDDELEN.

Over de maand September brachten deze aan belastingen op f 476.984 te- gen 112.568 in September 1938, terwijl de raming was f 682.242.

In de eerste 9 maanden brachten de belastingen op f 6.660.775 tegen f 5.430.819 in dezelfde periode van 1938.

In totaal brachten de eerste 9 maan- den op f 9.523.001, tegen f 8.075.000 in 1938, terwijl de raming is f 8.867.070.

NIET WIS MIT FALCON.

Men heeft besloten 57.000 bolivar uit te trekken voor de scholen van de provincie Falcon. Dit bedrag is bedoeld voor scholenbouw tot Dec. van dit

jaar. Men wil er de scholenbouw flink aanpakken en vooral ook de mensen op het platteland, nu in staat gaan stellen om hun kinderen naar school te sturen. Ook werden er door de president van die provincie belangrijke schenkingen gedaan voor een volksbibliotheek in Coro. De geschenken boekwerken zijn vooral nationale werken om de liefde voor het vaderland aan te wakkeren.

DE MUZIKAAL-LITTERAIRE AVOND IN DE GEZELLIGHEID.

De muzikale en litteraire avond, ge- geven door de societeit „De Gezellig- heid", was wat het aantal der bezoek- ers betreft, een groot succes.

De twee zaaltjes waren geheel ge- vuld met vele belangstellenden en er heerste een prettige en opgewekte sfeer.

Dr. M. F. da Costa Gomez pree- s in zijn inleidingswoord de tentoonstel- ling en wees op de belangrijkheid, om het goede uit de oude Curaçose histo- rie weder naar voren te brengen en dat te verenigen met het beste van onze moderne tijd.

Hierna nam het muzikale gedeelte een aanvang, afgewisseld door het lit- teraire. Het was werkelijk opbouwend en goed verzorgd en getuigde van een grote toewijding aan de kunst. Hier past een oprecht woord van dank te schrijven voor de vele moeite, welke de medewerkers zich hebben moeten ge- troosten om de geboden schoonheid op zulk een wijze te vertolken. het eigen werk, wat werd voorgedra- gen, wijst op een grote innerlijke be- schaving.

Het is echter heel jammer, dat een groot gedeelte van het programma storend werd beïnvloed door geluiden van de straat en ook, vooral na de pauze, door luiheidachtigheid der aan- wezigens zelf.

Daarbij waren enkele voordrachten haast niet te verstaan.

Wil men werkelijk ten volle genie- ten van hoogstaand werk, dan moet de geest zich volkomen kunnen con- centrereren, wat helaas, gisteravond niet geheel mogelijk was.

Wij zijn er echter van overtuigd, dat bij een volgende gelegenheid dit alles zal worden vermeden, waardoor van- zelf meer zal kunnen worden genoten. De voorzitter W. A. M. Lampe dankte in zijn slotwoord alle organi- satoren en alle medewerkers.

Wij hopen, dat deze avond een be- gin moge zijn ter verheffing van het culturele peil op Curaçao; maar dat men tevens heeft opgemerkt, welke wegen zullen moeten worden ingesla- gen.

De Societeit „de Gezelligheid" heeft een belangrijke daad gesteld.

„Wanneer iemand wordt niet zelden gestraft door buitensporig- heden van het vlees. Men acht zich zelf een „Oppermens" en men komt er toe zich te verlagen tot verre beneden de mens.

M. J. HUGENHOLTZ

Chirurg-gynaecoloog,

zal 3 Nov. a.s. zijn particulier spreekuur hervatten in het St. Elisabeths Gasthuis

van 3 tot 5 uur 's middags,

2—1

Valse tanden gebruikers hebben een minder aangename adem!

„Moeten meer dan eens de mond spoelen" zeggen deskundigen..... en bevelen Polident aan.

't gebit en de bridge verzamelen ingre- diënten, die een minder aangename lucht verspreiden. Een vuile schuim verzamelt zich onder 't gebit. Dit schuim verza- melt ziektekiemen en ontwikkelt bacte- riën. Het is zoo taai dat 't gewone af- schuieren 't zelden afneemt. Het schuilt in elk kleine scheur waar de borstel 't niet kan bereiken. In de meeste gevallen is het resultaat een „Gebit Adem" waar- schijnlijk de meeste onaangename ge- ur. En is toch een volmaakt middel om valse tanden schoon en zuiver te maken zonder borstel, zuur of gevaar. Het is Polident, het poeder dat alle schuim, vlekken, ont- glanzingen en geur weg neemt. Maakt de adem fris en 't gebit blijft in goede staat. Tien duizenden noemen Polident een zegen voor de welgesteldheid, ge- schiktheid en gezondheid. Het kost U

Het zuivert als een toevormiddel. Legt 't gebit of bridge in een half glas water, voeger aan weinig Polident poeder bij. Laat het 10 tot 15 minuten liggen, dan is 't gereinigd..... klaar voor het gebit.

Verhindert „Gebit Adem".

Handelsmaatschappij „Willemstad" N. V.

is van heden af gevestigd in de BLOKSTEEG 1 A.

Telefoon 1555.

Directeur J. POUW.

CONTENTO AL DESPERTAR

No tema una transaccional

Un curso de acidez provoca a monda de coque y mejor desayuno, cuando el dolor y revulsión a comer el caso de acidez que generalmente en la causa del mal y beber a su gusto. (Y no tomar 1 ó 2 tabletas de Alka-Seltzer, bastaría para resanarlo).

EN TODAS LAS FARMACIAS

Een faire, maar geen mooie wedstrijd.

Een bijna windstille middag met een zacht zonnetje, een stofvrij speelterrein, honderden toeschouwers en Scherpenheuvel die zijn vrolijke klanken over het veld laat schetteren, allemaal factoren die een goede wedstrijd beloven. Bij de kleedkamers zo nu en dan een geel-blauwe of rood-wit-blauwe trui te zien.....

Daar stellen de twee elftallen zich op het middenveld op en wordt Z. Exc. Gouverneur Wouters door den heer Nieuwenhoff, voorzitter van de C.V.B. door een haag van spelers binnengeleid.

Als Scherpenheuvel het Wilhelmus heeft gespeeld, stellen de elftallen zich op en brengt Bosch, na de nodige „cheers“ de bi aan het rollen. S.U.B.T. zet meteen een goede aanval op, maar het verre schot van Hernandez vliegt naast. De geel-blauwen blijven de eerste minuten in de aanval.

Het is duidelijk dat de zenuwen de spelers nog de baas zijn, en wordt er dikwijls maar in het wilde weggetrapt; de bekende hoge „vuurpijlen“ zijn schering en inslag!

Nu komt Jong Holland los en zit dikwijls gevaarlijk dicht voor het S.U.B.T. doel. De achterhoede van de kampioenen heeft het hard te verantwoorden. Antoine Maduro wordt zo in het nauw gedreven dat hij niet beter weet te doen dan een hoekschop aan Jong Holland cadeau te geven. De rood-wit-bauwe aanval, onder aanvoering van Pardo, blijft gevaarlijk.

Dan gebeurt het! Bij een snelle, mooie aanval van S.U.B.T. plaatst Pietersz de bal goed voor het doel. Wim Leers tikt hem netjes voor de voeten van de vrijstaande Jansen, die prompt deze blunder afstraft en van drie meter afstand inkogelt.

1-0 voor S.U.B.T.

Nu zijn de kampioenen niet meer te houden! Een hard schot van dichtbij, Senior stopt al vallend, een schermutseling, de bal wordt weggewerkt. Nog altijd zwermen de geel-blauwen voor het Jong Holland doel. Daar krijgt Hernandez de bal van Bosch toege-speeld, eerst schudt hij Chacuto met een vlugge schijnbeweging van zich af en plaatst dan over het hoofd van de Jong Holland doelverdediger de bal in de touwen.

2-0.
Weer is S.U.B.T. terug en moet de rood-wit-blauwe verdediging, met Van der Gen aan het hoofd, alle zeilen bijzetten om erger te voorkomen. Van der Gen krijgt in het beruchte gebied de tal tegen de armen en snert het fluitje van scheidsrechter Visser, strafschoep! Wel een zware straf, gelukkig daarom, maar dat Bosch kans ziet de bal tegen Senior aan te kogelen, zodat deze er heel weinig moeite mee heeft.

Jong Holland komt nu in de aanval en hebben de „S.U.B.T.“ verdedigers het hard te verantwoorden, maar nog altijd is het plaatsen van de ex-kampioenen niet op peil, zodat succes wel moet uitblijven tegen een hechte verdediging als die van de geel-blauwen!

Dan gaat de S.U.B.T. aanval er weer van door. Hernandez speelt de op Bosch terug, een hoogbal over de achterspelers heen, Chacuto en Senior lopen elkaar in de weg en het is 3-0 als Jansen voor de rest zorgt.

Nu komen er enkele Jong Holland aanvallen, waarbij het plaatsen weer veel te wensen overlaat. Met de rood-wit-blauwen in de meerderheid komt het sein voor de rust.

Na „de thee“ heeft S.U.B.T. zich al gauw voor het Jong Holland doel genesteld. Veel wordt er niet gepresteerd, het schijnt wel of de kampioenen zich met de drie punten voorsprong veilig weten. Iets belangrijks gebeurt er niet, en het spel zakt zelfs zo af dat scheidsrechter Visser denkt: nee, zo gaat het niet, zelf zijn hoofd eens onder de bal zet en keurig naar Bernabela plaatst. Maar of scheidsrechter Visser al zijn best doet, het helpt allemaal niets, tot dat Hernandez Jr. en Jansen er samen tussen uit trekken. Bijna lukt het ook, maar Senior pikt de bal nog net tussen hen weg en de aanval valt.

Bosch blijft meestal te ver achter zijn voorhoede, het is net of hij vanmiddag dikwijls niet mee kan. Hij lost nu en dan wel een hard schot, maar dan van zo'n grote afstand dat dit niet erg gevaarlijk is.

Op eens een goede aanvang van Jong Holland. Heel dicht naderen de ex-kampioenen het S.U.B.T. doel. Pardo schiet maar Grovvel valt languit en slaat de bal het veld weer in, Jansen kogelt van drie meter afstand hoog over. Een zeker schijnend doelpunt!

Jong Holland blijft nog in de aanval. Jansen speelt overal tegelijk en zwooft van belang, maar zijn plaatsen laar; alles te wensen over.

Weer is S.U.B.T. in de aanval en nu is het Davelaar, die van de rechts-half plaats naar voren gekomen, bijna doelpunt.

Maar hiermee is dan ook alles vereld. We zouden U verder nog kunnen vertellen van het overbekende nachtkarsje, dat langzaam uitbrandt, maar ja, U zult ook al lang begrepen hebben, dat er in de tweede helft al heel weinig te genieten valt.

Even nog een kleine opflikking als Grovvel naar een hoge voorzet springt en miskrijpt, ook deze kans weten de rood-wit-blauwen niet te benutten. Maar dan is het ook afgelopen en is

het dat hierboven al genoemde nachtkarsje dat langzaam opbrandt.

Prijsuitreiking:

Na afloop van de wedstrijd stellen de beide elftallen zich voor de eretribune op en bedankt de heer Nieuwenhoff Z. Exc. Gouverneur Wouters voor zijn komen om de Wilhelminabeker aan de winnaar uit te reiken. Vervolgens roemt spreker het sportief spel van Jong Holland, dat niettegenstaande de grote nederlaag toch fair bleef doorspelen. Dan brengt spreker nog dank uit aan de scheidsrechter, de beide grensrechters en aan de band van Scherpenheuvel.

Hierna reikte de Gouverneur de prijzen uit: de Wilhelminabeker plus medailles aan Antoine Maduro en medailles aan Leers Jr. Hiermee behoort deze sportmiddag alweer tot het verleden en verlaat Z. Exc. Gouverneur Wouters het veld.

Nabetrachting.

Zoals we al gezegd hebben, geen mooie wedstrijd; er werd door beide partijen dikwijls maar in het wilde weggetrapt. Vooral Jong Holland beging deze fout in alle linies.

Echte „uitblinkers“ hebben we, helaas, niet kunnen ontdekken, daarvoor werd er over het algemeen te veel lukraak gespeeld. Toch kunnen we wel enkele spelers noemen die het er beter afbrachten dan hun collega's.

Bij Jong Holland: Vaz der Gen, W. Leers (als we zijn blunder niet meetellen) en Pardo.

Bij S.U.B.T. was de verdediging uitstekend, terwijl de gebroeders Hernandez veel werk verzetten. Janisn rechtsbinnen, toonde ich weer een erg productieve speler, die 2 punten voor zijn rekening nam.

Zal Jong Holland het er beter afbrengen as het gaat om het kampioenschap 1939.

J.S.

COMITE VOOR GEMOBILISEERDEN.

De Financieele Commissie uit dit Comité roept de hulp in van de Burgerij van Curaçao tot het verkrijgen van gelden.

De Financieele Commissie wenscht het zoover te kunnen brengen, dat zij aan het Centraal Comité een vast bedrag per maand kan aanbieden, opdat dit dan zal kunnen bepalen, welke maandelijksche uitgaven zullen kunnen worden gemaakt om te voorzien in de ontwikkeling, ontspanning, enz., voor de gemobiliseerden.

Zij heeft zich daarom voorgesteld een beroep op de burgerij te doen door middel van brieven, waarbij een gedrukt antwoord wordt gevoegd, inhoudende eene verklaring hoeveel men bereid is per maand dan wel per jaar bij te dragen en zij verzoekt een ieder, namen, voornamen, bedragen, adressen en de wijze waarop men wenscht bij te dragen, daarop te willen invullen. Deze brieven zullen later worden opgehaald.

Verder brengt de Financieele Commissie ter kennis van het algemeen, dat zij onder meer het plan heeft een WELDADIGHEIDSBAZAAR te organiseren, teneinde ook op deze wijze aan de noodige gelden te komen om het doel van het Comité voor gemobiliseerden te helpen verwezenlijken.

In verband daarmee verzoekt de Financieele Commissie om medewerking door bijdragen.

Giften worden gaarne in ontvangst genomen door de:
Hollandsche Bank-Unie N.V.
Maduro & Curiel's Bank.
Voorwerpen neemt gaarne in ontvangst de heer C. N. Winkel, Scharlooweg 74.

De Secretaris van voornoemde Financieele Commissie.
P. R. Kuip.

C. U. R. O. M.

Van de Curaçaose Radio Vereniging hebben wij de eer te mogen ontvangen het op Donderdag 2 Nov. uit te zenden programma, waarvoor speciale aandacht wordt gevestigd op het tweede gedeelte, n.l.:

DE REQUIEM MIS. van VERDI.
De Requiem Mis van Verdi is een van de bekendste werken voor orkest, en de buitengewone hoge eisen die aan solisten, koren en orkest worden gesteld, kan dit grootse werk in de Concertzaal niet vaak ten gehore worden gebracht.

De opname werd gemaakt door His Master's Voice in „La Scala“ te Milaan, op 10 dubbelzijdige 12" platen.

Het is voor de Vereniging een genoegen dat zij dit werk nog juist bijtijds ontving om uitzending ervan op Allerzielandag mogelijk te maken, waardoor deze uitzending, naar wij vertrouwen, voor onze Katholieke Luisteraars van meer waarde en diepere betekenis zal zijn.

Het programma is als volgt:

DONDERDAG, 2 November 1939.

- 7.30 — 7.35 Opening Wilhelmus.
- 7.35 — 8.30 Kamermuziek.
- 1) Ode — Alexandre Tscherepnine
- 2) Tonadilla o Blas de Laserna (1751—1816)
Caspar Cassado — Cello.
- 3) Etude — Opus 10 No. 8 Chopin
Aan de vleugel: Carlo Zecchi.
- 4) Suite voor Kamermuziek
G. Ph. Telemann.
a) Bergerie
b) Allegresse
Colegium Musicum te

„K ZOU ER VOOR NIETS TER WERELD ZONDER WILLEN ZIJN.“

„Ik heb zoveel profijt van Absordine Jr.“, schrijft 'n geestdriftige gebruiker, „dat 't in mijn huisapotheek onmisbaar is. 't Hele gezin, speciaal de kinderen, houden van z'n zuivere, verrissende geur en z'n snel-werkende verlichting.“ „We zouden er voor niets ter wereld zonder willen zijn.“

Laat Absordine Jr., 't beroemde anti-septische wrijfmiddel op wacht staan in Uw huisapotheek. Als snelle verzachter van pijnen, schrijnen — reumatische pijnen en spierpijnen — als 'n zekere verwoester van microben die ernstige ontstekingen kunnen veroorzaken. Vele doktoren, verpleegsters en hospitalen bevelen 't aan. U zal ondervinden dat 't zuinig in 't gebruik is, „vele kleintjes maken een groot“. Te koop in alle goede zaken.

ABSORBINE JR.

Bracht al jaren verlichting bij bezeerde spieren, spierpijn, kneuzingen, snijwonden, verstuikingen, schaafwonden.

- Wiesbaden.
- 5) Serenade Espagnole — Glazounow.
- 6) Jota — Manuel de Falla.
- Fritz Kreisler — viool.
- 7) Sonate in C-Dur. — Domenico Scarlatti.
- Aan de vleugel: Franz Rupp.
- 8) Trio in E-mol voor fluit, hobo, fagot en cembalo.
G. Ph. Telemann.
a) Affetuoso
b) Alegro
c) Dolce
d) Vivace
Collegium Musicum te Wiesbaden.
- 9) Piano-trio in C-mineur, Op. 101 — Brahms
a) Allegro Energico
b) Presto non assai
c) Andante grazioso: quasi animato
d) Allegro molto.
Het Budapest-Trio.
- 8.30 NIEUWSBERICHTEN
- 8.30 — 10. — Requiem Mis. Verdi
a) Requiem en Kyrie
b) Dies Irae.
c) Offertorio.
d) Sanctus.
e) Agnus Dei.
f) Lux Aeterna.
g) Libera Me.
Maria Fanelli — Sopraan; Irene Minghini Cattaneo. — (Mezzo-Sopraan); Franco Lo Giudice (Tenor); Ezio Pinza (Bas).
Koor en orkest van La Scala te Milaan
Dirigent: Carlo Sabajno.
Koorleider: Victore Veneziani.
- 10. — SLUITING, Wilhelmus.

Hiermede vervalt het in de Radiobode opgenomen programma van die datum.

SCHRIJFTELIJKE OPLEIDING TOT VERKEERSVLEGER.

Overgangscursus voor Militaire Vlegers.

In vorige jaren organiseerde de K.L.M. in Holland een cursus om militaire vlegers in de gelegenheid te stellen zich te bekwaamen voor het Bewijs van Geschiktheid als verkeersvlegers.

Voor de nieuwe cursus, welke in normale omstandigheden nu zou zijn aangevangen, hadden zich reeds verschillende opgegeven. Het spreekt echter vanzelf, dat de mobilisatie de uitvoering hiervan onmogelijk maakt; de militaire vlegers blijven allen in actieve dienst.

Toch heeft de K.L.M. Directie gemeend maatregelen te moeten nemen om, zodra een uitbreiding van het luchtverkeer weer mogelijk is, een voldoende aantal verkeersvlegers beschikbaar te hebben. Daarom werd dezer dagen besloten om speciaal voor militaire vlegers een schriftelijke cursus voor verkeersvlieger te organiseren. Hierdoor wordt aan velen de gelegenheid geboden zich nu reeds voor te bereiden op een werkkring in de burgerluchtvaart, nadat in Europa weer normale omstandigheden zijn ingetreden.

De cursus duurt ongeveer een jaar en omvat een uitgebreide leerstof, zoals vliegtuigkennis, motorenkennis, meteorologie, wettelijke voorschriften, navigatie, enz., zodat de cursisten worden opgeleid voor het Bewijs B en het Bewijs van Geschiktheid Navigator 2de klasse. Eenmaal in de twee weken worden de lessen rondgezonken, terwijl de hierbijgesloten vraagstukken — het huiswerk — dus — weer binnen twee weken moeten worden ingeleverd. Verschillende K.L.M. piloten, die thans in militaire dienst zijn geroepen, zegden reeds toe, dat zij gaarne bereid zijn, om deze winter de cursisten, die zich in hetzelfde garnizoen bevinden, leiding te geven bij hun studie.

EEN CANTINE VOOR ONZE GEMOBILISEERDEN.

Op Mundo Nobo aan het Rijkswater staat een groot vierkant gebouw, dat thans in gebruik is genomen om daarin een deel van de gemobiliseerden onder te brengen.

Het is het oude Quarantaine gebouw. De ruimte daarin is alleszins voldoende voor de legering van pl. min. 130 man. Daarmede is echter ook het meeste gezegd: veel dat het leven der gemobiliseerden enigszins kan opvrolijken ontbreekt, en in de eerste plaatsen een ook maar een redelijke eisen voldoende cantine, een cantine die tevens dienst

kan doen voor lezingen, voordrachten, muziek enz.

Ter voorziening in deze behoefte heeft het Centraal Comite voor de gemobiliseerden een aparte commissie in het leven geroepen, die tot taak heeft te trachten te komen tot de inrichting van een cantine in een nabij de kazerne gelegen gebouw.

Deze commissie wendt zich thans tot de lezers van dit blad met het verzoek om hulp in de vorm van: tafels, stoelen, kasten, kapstokken, lampen, buiten zitplaatsjes, wandversiering, vloerbekleding, spiegels, klokken, asbakjes, planten in potten, schrijftafels, bijlarts, ijskasten, water-en bierkoelers, in het kort: alles, waarvan men denkt, dat het kan medehelpen tot het maken van een cantine, d.i. een prettige ontspanningsplaats en in zekeren zin een „home“ voor onze gemobiliseerden. Zo zullen ook radiotoestellen, gramafoons (en platen), muziekinstrumenten, dam-, schaak-, domino- en andere gezelschapsspelen, schrijfmappen, inktkokers, voetballen met niet minder enthousiasme in dank worden aanvaard.

Als iedereen afstaat wat hij of zij kan missen, kunnen wij zeker komen tot een cantine, Willemstad en onze jongens waardig.

De Nederlands Indische Gas Mij gaf reeds een prachtig voorbeeld door het aanbod, om de electriche installatie van het gebouw geheel kosteloos aan te brengen. De N.V. Pletterij gaf een belangrijke bijdrage voor het bouwwerk. Enkele winkeliers zonden ons mooie pakketten.

Bezorgd behoeft niets te worden: alles wordt aan huis afgehaald na telefonische of schriftelijke opgave aan: Mevrouw van der Laan, Penstraat telefoon No. 1373

of Mevrouw van de Laarschot, Fort Amsterdam, telefoon 1445.

Wie volgt?

DE BOEKENTONTONSTELLING IN DE „GEZELIGHEID“.

Dinsdagavond had in de bovenzaal van de Societeit de Gezelligheid de opening paats van de Boekentoonstelling. Talrijke genodigden waren opgekomen, waaronder we opmerkten Zijne Excell. de Gouverneur en Melijke en militaire autoriteiten.

Nadat ongeveer kwart vóór zes Zijne Excell. de Gouverneur en Mevrouw waren aangekomen, opende direct daarop de voorzitter van de Bibliotheekcommissie Mr. Kwartz, de tentoonstelling met een korte toespraak.

Allereerst dankte hij den Gouverneur voor zijne wewillendheid bij de opening tegenwoordig te willen zijn. Vervolgens gaf hij een overzicht hoe en met welke hulp deze tentoonstelling was mogelijk geworden. De eigen leden van de „Gezelligheid“ hebben veel afgestaan, maar daarnaast hebben ook anderen hun medewerking verleend, zelfs heeft men boeken uit Holland laten overkomen. Deze tentoonstelling heeft ten doel, belangstelling te richten voor het boek en men heeft getracht voornamelijk het curieuse boek, het boek wat vooral samenhangt met het Curaçaose leven ten toon te stellen.

Daarnaast vindt men er oorspronkelijke Curaçaose muziekcomposities en schilderwerken van eigen schilders.

Veel heeft men onder het stof moeten vandaan halen en op vele exemplaren hebben de kakkerlakken en motten hun werk verricht.

De spreker hoopte, dat door deze tentoonstelling het culturele leven weder enigszins omhoog mocht worden gebracht en dat het verlies, hetwelk na een grote periode van armoede, gevolgd door een plotseling materiële rijkdom, geleden is, mocht worden weggewerkt, opdat er een nieuwe periode aanbreeke van gezond en hoog beschaafd leven.

Na zijn rede leidde de spreker den Gouverneur en Mevrouw rond en wees hen op de werkelijk interessante uitgaven.

Wij kunen niet anders dan een bezoek aan deze tentoonstelling ten zeerste aanbevelen. Het verrijkt de geest en geeft ons een prikkel om ook in onze tijd meer te doen om de beschaving hier op Curaçao hoger op te voeren.

Aan de organisatoren van deze tentoonstelling past ons een hartelijk dankwoord en een verzoek om op deze weg door te gaan.

HET NEDERLANDS ESKADER.

Dinsdagmorgen half negen verschenen voor onze haven H. Ms. van Kinsbergen en de onderzeeërs O. 15 en O. 20. Na de gebruikelijke begroetingen met saluutschoten had de blijde inkomst plaats.

Het was een vrolijk gezicht, hoe aan beide zijden van de haveningang en op de brug de schoolkinderen met hun vlaggen wuifden en de schepen toejuichten. De bevolking zelf was in grote getale opgekomen en gaf eveneens van zijn belangstelling blijk. Een belangstelling die wel verdiend was, na de zware stormachtige reis, waarvan

Gemeubileerd Huis Te Huur gevraagd per 15 November.

Aanmeldingen na vijf uur.

Bargestraat 54. Tel. 1959.

GEVESTIGD:

H. L. Chateau

Keel-,neus-, oorarts

Scharlooweg 1A.

Spreekuur: 4-5 uur p.m,

Tel. 1259.

Als alle moeders hun kinderen's morgens Formamint gaven, zouden ze op school „van binnen uit“ beveiligd zijn tegen infectie-gevaar,

Geef daarom Uw kinderen ook

FORMAMINT
DE KEELTONTONNENDE TABLETTEN

STATEN VAN CURAÇAO.

Zitting op Donderdag, den 2^{den} November 1939, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

- Ingekomen stukken.
- Ontwerp landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafverordening voor de Kolonie Curaçao (1939—1940—12).
- Ontwerp landsverordening tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 5den Januari 1932 No. 49 houdende reorganisatie van de Politie in Curaçao (P.B. 1932 No. 18) (1939—1940—22).
- Ontwerp-landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van den 3den September 1939 (P. B. 1939 No. 83), houdende verbod van den uitvoer van gouden muut en goudmuntmateriaal (1939—1940—23).
- Ontwerp-schrijven aan den Gouverneur over de brandweer.

DE GRIFFIER,

C. J. Ferguson.

vooral de O-bootbemanning zwaar te worden heeft gehad. Duidelijk heeft Curaçao laten zien, dat de komst van deze oorlogsschepen door Curaçao op hoge prijs wordt gesteld. Wij wensen de officieren en de bemanning een aangenaam verblijf alhier.

De schepen staan respectievelijk onder commando van de kapitein Luit. ter Zee J. L. M. Hoeke en de Luitenants ter Zee Oostkrom Soede en Bussemaker.

De O. 20 heeft nog het ongeluk gehad, dat bij Schotland in zware storm een 20 jarige matroos over boord geslagen is en verdronken.

Een dag van verveling vermoeit meer dan een dag van zware arbeid.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In een redevoering noemde Molotof Engeland de aanvaller en Duitsland de strijder voor de vrede. Het is een dwaasheid om de oorlog voort te zetten op basis van een herstel van Polen.

Molotof verklaarde verder, dat Rusland met Finland een pact wilde van wederkerige hulp met een wisseling van grondgebied in de Finse Golf tegen Russisch territorium in Korelie: doch Finland wilde dit niet accepteren. Ruslands doel is niet oorlog maar vrede: Rusland blijft neutraal.

Over de rede van Molotof was men in Finland zo ontevreden, dat men de commissie die ter onderhandeling naar Moskou was, even ophield. Later ging deze verder ter onderhandeling.

Mussolini heeft grote veranderingen aangebracht in het Italiaans kabinet. Engeland beschouwt deze verandering als een voordeel, en verwacht een non-agressiepact met Griekenland.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

In de Tweede Kamer heeft de eerste minister Jhr. de Geer geantwoord op de algemene beschouwingen. Hij deelde mede, dat hoewel met de contingenteringen niet geheel gebroken kan worden, men toch overweegt enkele bestaande contingenteringen niet te verlengen. De benzinevoorraden zijn niet onbevredigend. Omstreeks de eerste December zal er een nota inzake de economische toestand van Nederland verschijnen. De tewerkstelling van de werklozen conform het vierde kabinet Colijn en de bestrijding van de jeugdwerkloosheid zal worden voortgezet.

Ten aanzien van de maritieme verdediging van Ned. Indië is iedereen

Help uzelf aan een frisse gelaatskleur.

Geef uw huid de voordelen van zuivere, actieve oxygen. Probeer één maand de schoonheid op te wekken met

DIOXOGEN CREAM voor schoonheid en gelaatskleur. 520

Zij, die een verkeerde zaak verdedigen, gebruiken gewoonlijk veel meer woorden, dan zij die een goede zaak voorstaan.

het eens. Deze moet versterkt worden, de vraag is echter hoe. In ieder geval zal op spoed worden aangedrongen. De Nederlandse bankdirectie heeft volgens de regering ten aanzien van de Mendelssohn-affaire geen fout begaan. Aan verbetering van de leerlingenschaal kan thans niet gedacht worden. Jhr. de Geer verdedigde de opname van sociaal democratische ministers in het kabinet op grond van hun gewijzigde houding. Slechts in het uiterste geval zal men tot de afkondiging van de staat van beleg overgaan. Schadelijke persuitingen zal men zoveel mogelijk voorkomen. Wanneer binnenkort in enkele gedeelten van ons land de staat van beleg wordt afgekondigd, dan houdt dit hiermede geen verband.

Na deze uiteenzetting van den premier namen enkele sprekers het woord. Gisteren werden de debatten voortgezet.

Volgens het oordeel van de regering is thans het ogenblik aangebroken om tot een meer systematische behandeling van het prijsprobleem over te gaan, waarbij men uitgaat van prijscontrole bij invoer en productie. Men zal een scherp onderscheid maken tussen geoorloofde en strafbare prijsverhogingen.

Nederland zal niet deelnemen aan de woortzetting van de wereldtentoonstelling te New York, die in 1940 heropend zal worden.

De K.L.M. kreeg opdracht om een belangrijk gebied in Venezuela in kaart te brengen. Voor deze kartingsdiensten zal men evenals in Suriname het geval was, gebruik de Snip gebruiken.

De samenstelling van het brood blijft ongewijzigd. Er is geen distributie te verwachten.

KARDINALEN OVER SCOUTING.

Kardinaal Villeneuve (Canada) over het katholiek Verkennen.

Nog zo lang niet geleden heb ik, naar het scheen, gewaarschuwd tegen het verkennen. Zal men nu mij voor heel mijn leven de straf willen opleggen mij daarvoor te schamen, nu men tot mij dringende uitnodigingen hernieuwt de Verkenners-beweging te beschermen met mijn purper, en wel door de meest uitdrukkelijke aanbeveling?

Laat ons eerst afrekenen met het artikel, waaraan ik mij bezondigde, in 1919 in de „SEMEUR“, het orgaan van de ASSOCIATION CATHOLIQUE DE LA JEUNESSE CANADIENNE. Het verried, ik beken het, een onvolledige opvatting van de natuur en de werking van het systeem van Baden Powell. Overigens waar-schuwde de schrijver reeds vanaf het begin van zijn artikel ervoor, dat hij niet een definitief antwoord wilde geven op het probleem, dat hij zich gesteld had, aangaande de Boy-Scouts, evenmin dat hij het probleem in heel zijn omvang wilde stellen, maar alleen dat hij het gewicht en de actualiteit ervan wilde aangeven en er enige bemerkingen aan toe wilde voegen. En, aan het slot, herhaalde hij, dat het niet zijn bedoeling was een einde te maken aan het probleem, maar er veel-er een discussie over uit te lokken.

Sedert weldra twintig jaar dan is er over het vraagstuk van de verken-nerij onder ons gediscuteerd en zijn er oplossingen gegeven. Wat ons toen bezorgd kon doen zijn, was de protestantse inspiratie die het verkennen scheen te moeten bezielen; de milita-ristische geest, die enigen het toekende; een zeker gevaar van zedelijke orde die het leek te kunnen opleveren. Sommigen hadden gemeend er zelfs maçonnieke relaties in te zien, name-lijk sporen van theosophie, verwijten evenwel, die allesbehalve bewezen wa-ren. En onder de gewichtige beschou-wingen van het bewuste artikel was er nog, voor de milieu's waar het ver-

kennen noodzakelijk zou worden, de suggestie, gelijksoortige groepen te vormen, welke behoorlijke waarborgen zouden bieden.

Dat alles is nu in orde gekomen. Wij hebben inderdaad de FEDERATION DES SCOUTS CATHOLIQUES DE LA PROVINCE DE QUEBEC. Zij verschaft de voordelen van het ver-kennen binnen een kader, zoals ons geloof, onze godsdienst en onze ethi-sche eigenaardigheden dat vorderen. Bewonderenswaardige ontwikkeling der dingen! In naam van het episcopaat onzer provincie heb ik zelf een accordo ondertekend en de hoogste Chief Scout, lord Baden Powell, stichter van de Boy-Scouts heeft het nog gecontra-signéerd na leider van de CANADIAN GENERAL COUNCIL OF THE BOY SCOUTS ASSOCIATION, een akkoord, waardoor onze Verkenners-beweging is geaccepteerd op voet van gelijkheid en toch in algehele autono-mie ten opzichte van de BOY SCOUTS ASSOCIATION van CA-NADA; zijn reglementen zullen, muta-tis mutandis, opgesteld worden vol-gens die van de Scouts de France en door het Internationaal Bureau der Boy-Scouts te Londen in de registers worden ingeschreven; men noemt als leidende principes de encycliciek van Z.H. Paus Pius XI over de Opvoeding der Jeugd van 31 December 1929, de onderwerping aan het gezag der hiër-archie en aan de voorschriften der Katholieke Actie.

De resp. eigen Bisschoppen benoe-men de aalmoezeniers en zij bevestigen middellijk of onmiddellijk de benoe-min-gen van de leiders en de beslissingen welke de zedelijke orde raken. En of-schoon de fundamentele principes ge-handhaafd blijven van het verkennen van lord Baden Powell, wordt toch uitdrukkelijk vermeld, dat het program en de wijze van training wijzigingen kunnen ondergaan, welke vereist wor-den om het verkennen aan te passen aan de cultuur en de mentaliteit van de Franse Canadezen.

Ik vraag me heel objectief af, of, verondersteld dat wij het verkennen wilden hebben, het ons mogelijk zou zijn geweest, het méér naar onze zin te hebben. En, van de andere kant,

konden wij hopen de andere takken van de Boy-Scouts méér tevreden te stellen dan door hun het getuigenis te laten zien van lord Baden Powell van Gilwell zelf, op 30 Mei 1935, in een brief, welke hij tot mij richtte bij zijn vertrek uit Québec:

„Mag ik U, alvorens Québec te ver-laten, mijn diepgevoelde hulde en dank betuigen voor de persoonlijke bemoe-diging, welke U aan de Verkenners-beweging hebt willen geven en wel op de wijze waarop U dat gedaan heeft... Het heeft een frisse bracht toegevoegd aan de wereldbeweging zelf, waardoor ik Uwe Eminentie bij deze mijn nog inniger gevoelens van dank wilde uiten. Mag ik hopen dat de vrouwelijke tak van de beweging, namelijk de Meisjes-Gezellen van Canada, een soortgelijke regeling van Uw hand waardig mogen geacht wor-den?”

De Stichter van het wereldverken-nen eindigde met mij een persoonlijke definitie van zijn beweging te geven:

„Het geven aan de jeugd van een buitenschoolse training in Gezondheid, Hulpvaardigheid en Geluk, tegelijk deel uitmakend van een wereldbroederschap, welke ernaar streeft door goede wil Gods rijk van vrede op aarde te helpen vestigen.”

Ik heb geen reden hier de aandacht te vestigen op leerstellige bemerkingen welke deze of gene zeggwijze in ge-noemde brief zou kunnen vragen, maar van harte en niet zonder ontroering leg ik er het spontaan accent van spiri-tualiteit in menselijke welwillendheid van vast.

En nu zou ik mij thans meer nauw-keurig deze avond twee vragen willen stellen, waarop ik nagenoeg tegelijker-tijd zou willen antwoorden.

Wat toch is het verkennen? Wat toch is ons verkennen van de Fédé-ration des Scouts catholiques de la province de Québec?

Het is een methode van buiten-schoolse opvoeding: „An out-of-school training.” Het ontkent noch de nood-zakelijkheid, noch de belangrijkheid van de familieopvoeding, van de op-voeding op school, van de opvoeding in de kerk en in de overige milieu's die de jeugd beschutten. Het bereidt erop voor en vult ze aan. Maar, in zijn sfeer, is het een ware opvoedings-methode, methode d'éducation, want het werkt erop, den mens uit het kind voor de dag te brengen: EDUCERE. Klaarblijkelijk, en ik onderstreep dat bijzonder, heeft de verkennersmethode niet de bedoeling exclusief te zijn, zij verzet zich tegen geen enkel ander goed opvoedingswerk, zij wil daaraan dienstbaar zijn en erop voorbereiden. Maar zij is totaal en volkomen in zich-zelf, in dien zin, dat zij het kind neemt in heelzijn physisch wezen, verstande-lijk en zedelijk, en het ondoet van de windselen zijner kindsheid.

Bekennen wij, dat wij, enerzijds in onze verhouding tot de onmetelijke voorde-len van ons geloof, en anderzijds als gevolg van onze Franse te intellectua-listische smaak, maar al te dikwijls de waarde van een wel-aan-de-geest-onderworpen lichaam hebben onder-schat en in zeer grote getale de hygië-ne, de gymnastiekkunst en de lichame-lijke potenties verwaarloosd hebben, uit traagheid, armoede, slechte oriën-tatie en gebrek aan vorming; terwijl het volk zich daarna met onstuimig-heid heeft geworpen op cultuurloze sport en dwaze marathonmethoden. Ik heb reeds gelegenheid gehad over li-chaaamscultuur te spreken met betrek-king tot de Kerk en om aan te tonen, dat, als Zij de ziel boven het lichaam verheft, Zij het lichaam niet minacht noch in haar leer, noch in haar ge-schiedenis, noch in haar tucht.

Het verkennen streeft er naar, even-als vroeger de middeleeuwse ridder-schap, die toch zeker wel goed chris-telijk was, zowel mooie als moedige mensen te vormen. De Kerk van onze eeuw heeft het verkennen niet willen afkeuren. Zij heeft er zich meester van gemaakt.

Gij zult mij de opwerping maken, dat schoonheid en dapperheid slechts louter natuurlijke deugden zijn. Ik zal hier niet de grote Augustiniaanse twistvraag doen herleven. Ik wil toe-geven dat de natuurlijke deugden geen volmaakte deugden zijn, omdat zij ons niet in staat stellen het laatste en bo-vennatuurlijke einddoel van den mens

OMEGA OLIE voor rugpijn, pijnen, pijnlijkheid.

Wat U wenscht is verlichting voor de pijnen, pijnlijkheid en lamheid in de gewrichten en spieren en een vlugge verlich-ting is wat U kunt verwachten wanneer U de krachtige en medicinale Omega Olie ge-bruikt — altijd goede resultaten.

Wanneer rugpijn U in ellende houdt — wanneer U een verstuiking of gewrichts-verrekking hebt — wanneer Uwe voeten ge-voelig en pijnlijk zijn — vreest niet — koop een flacon Omega Olie voor f.0.70 en wrijft goed er mee in.

Elke apotheker op Curaçao verkoopt Omega Olie — hij weet dat het goed is voor 't verlichten van reumatishepijnen, scatica, neurasteni, neuralgia en rugpijn — hij weet 't zeer goed.

te bereiken. Sint Augustinus en Sint Thomas zijn het daarover eens. Maar men moet evenwel toegeven, en wel met den Engel der School uitdrukke-lijk en met den Leraar der Genade impliciet, dat de natuurlijke deugden, ofschoon ze onvolmaakt zijn, toch inderdaad ware deugden zijn; uit haar natuur zijn het krachten ten goede, zij komen van den Schepper en men kan er Hem op prijzen. Ook zou het vermetel zijn ze te geringschatten. Want als de genade de natuur ver-volmaakt, dan veracht zij ze toch niet, integendeel, zij veronderstelt ze. En evenals het geloof een geneigdheid is, om de geopenbaarde waarheden te ge-loven, doch niet per se de natuurlijke gave of de oordeelvorming der rede vervangt; en evenals bijgevolg de scherpzinnigheid en de natuurlijke of de oordeelvorming der rede ver-vangt; en evenals bijgevolg de scherp-zinnigheid en de natuurlijke oordeels-kracht zeer veel ertoe bijdragen om de wolken te verdrijven, waarmee de menselijke dwaling de christelijke dog-mas' zoekt te omhullen, evenzo kunnen alle bovennatuurlijke deugden indirect geholpen worden, juist door de goede natuurlijke gesteltenissen zelf.

Het zou een dwaling zijn, en wel van het pelagianisme, zijn zaligheid te willen bereiken door zijn natuurlijke vermogens. Het zou eveneens een an-dere dwaling zijn, en wel van quietisti-sche strekking, te beweren, zijn zalig-heid te bewerken, zonder zijn verstand, zijn wil en zijn andere vermogens in werking te stellen. Den onvergelyklike verhandeling van den Engelachtigen Leraar over de deugden zou ons op dit punt een voorlichting kunnen ver-schaffen, die ons op nieuwe ideeën brengt; hij ontwikkelt daarin een alles-behalve beknopte christelijke psycholo-gie. In alle geval, laten wij er ons voor wachten te geloven, dat een christen, omdat hij in staat van genade is, ook terstond de natuurlijke geneigdheid heeft tot rechtschapenheid, tot toewij-ding, tot beleefdheid, tot tucht, tot so-berheid, tot getrouwheid, zonder zich voor die deugden in te spannen en son-der moeite zich die deugden te ver-werven.

De ondervinding bevestigt maar al te dikwijls het tegendeel, niet zonder ergernis voor hen, die de beide orden in hun waarde verwarren; niet zonder ontgoocheling of onbewuste dubbelhar-tigheid bij hen die te goeder trouw menen, dat het naar de kerk gaan eigenlijk iemand tot rechtschapen mens maakt.

In geloof integendeel, dat de natuur-lijke deugden dien en ten koste van voortgezette oefeningen moeten wor-den ingeprent, wil men niet, dat ten-slotte het christelijk bouwwerk zelf, dat in de zielen is opgericht, ineenstort in onwetenschap, onjuistheid van oor-deel, in slapheid en alledaagtheid.

Door zijn devies: WEEST PA-RAAT tot alles, wat het dienen van anderen U vraagt, ook al kost het U nóg zo veel; door zijn dagelijkse G.D., die den verkenner dan aan dag door-drenkt van zijn ideaal van verzaking van eigen persoon en toewijding aan anderen en die hem onderwerpt aan een soort bijzonder gewetensonderzoek zoals dat van den H. Ignatius, is het verkennen, ik herhaal het, een uitste-kende, volkomen menselijke, persoon-lijke, geschoolde en sociale vorming, welke de verkennen, die zich stipt aan zijn plicht houdt, zich zelven geeft.

Voor hem, die de waarheid zoekt, is het beslissend ogenblik dat, waarop hij is besloten tot onderzoek, onbe-vreesd voor de uitkomst.

als U wacht en Uw vriend nog niet komt. Want met Bols is het wachten plezierig. De pittige smaak van het zuivere graanproduct is een weldaad voor de tong. En als de laat-komer arriveert, dan weet hij, dat U zich niet hebt verveeld.

BOLS
Elken dag een glaasje!

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond”.

UITSLAG WILHELMINA BEKER

S.U.B.T. 1 — Jong Holland 1

3—0.

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO NOBO.

5 November 1939: B-klasse	Volcania — Willemstad (Brakke)	*
5 November 1939: A-klasse	Bondsoefening.	
12 November 1939: Juniores	Jong Holland — Volcania (Ercol)	%
19 November 1939: A-klasse	S.U.B.T. 1 — Atletico 1 (O. Corsica)	
19 November 1939: Res.A-klasse	Jong Holland 2 — Hercules 2 (Ercol)	*
26 November 1939: A-klasse	Scherpenheuvel 1 — Volharding 1 (O. Corsica)	
26 November 1939: Res.A-klasse	Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2 (B. L. Dijk)	*
26 November 1939: Juniores	Hercules — Tropicales (Dania)	%

RIO CANARIO.

5 November 1939: Res.A-klasse	S.U.B.T. 2 — Volharding 2 (B. L. Dijk)	%
19 November 1939: Res.A-klasse	Asiento 2 — Transvaal 2 (H. Rog)	
19 November 1939: B-klasse	D.C.C. — Sparta (B. L. Dijk)	*
26 November 1939: A-klasse	Hollandia 1 — Transvaal 1 (Tuin)	

SCHERPE NHEUVEL

19 November 1939: Res.A-klasse	Scherpenheuvel 2 — Volharding 2 (Brakke)	
19 November 1939: Juniores	Scherpenheuvel — Volcania (Dania)	%
26 November 1939: B-klasse	D.C.C. — Volcania (H. Rog)	

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9-uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur .m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 x 40 minuten.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis worden de verenigingen vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn.

Heren Scheidsrechters worden ver-ocht tijdig de competitieleider te be-richten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Lan-gestraat 78.

HET BESTUUR.

V. ROSSEM'S

Poorters-Toeback

DE BESTE VARINAS

In Engeland doen de dames het mannenwerk. Hierboven een tweetal conducteurs van een autobus te Man-chester.

De beroemde Kathedraal van Can-terbury is verzekerd tegen bomaanval-len. Men heeft alle monumenten met een dikke zandlaag bedekt.

BEKENDMAKING.

De Postdirecteur maakt hierbij bekend, dat thans wederom gelegenheid bestaat tot het verzenden van luchtpostbrieven naar Duitschland.

Landswatervoorzieningsdienst. AANMANING.

Den aangeslotenen op de waterleiding wordt hierbij ter kennis gebracht, dat bij degenen die tijdens de volgende meter-opname, (aanvang 20 November) nog achterstallig zijn met betaling de rekenin-gen voor waterlevering tot en met over de maand September, de waterlevering stopgezet zal worden.

De Directeur.

Aanbesteding.

De Directeur van Openbare Werken zal op Vrijdag, 3 November 1939, des namid-dags om 2 uur op zijn kantoor te Parera in het openbaar in perceelen en in massa aanbesteden het bouwen op het eiland Aruba van:

- vijf politiewoningen, waarvan 1 te Sta. Cruz, twee te Oranjestad en twee te St. Nicolaas;
- een woning voor den opzichter van het abattoir te Oranjestad;
- een officierswoning te Oranjestad.

Bestek en teekeningen zijn vanaf Vrijdag 27 October 1939 verkrijgbaar bij den dienst van Openbare Werken te Parera -- Curaçao en te Oranjestad Aruba tegen betaling van tien gulden (f. 10.--) per stel. Restitutie bij ongeschonden inlevering binnen drie dagen na dag der besteding f. 9.--.

De Directeur van Openbare Werken,
GROOTE.

Een Franse tank aan het Wester-front richt zijn geschut op Duitse vlieg-tuigen.

De vensters van het Grand Palais te Parijs zijn met zandzakken be-schermd.